Europees Parlement
2024-2029

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

2024/2125(INI)

24.3.2025

ONTWERPVERSLAG

over de Strategie voor gendergelijkheid 2025
(2024/2125(INI))

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

Rapporteur: Marko Vešligaj

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

TOELICHTING 11

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN 15

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de Strategie voor gendergelijkheid 2025
(2024/2125(INI))

Het Europees Parlement,

– gezien de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,

– gezien de artikelen 8, 10, 19, 79, 83, 153 en 157 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),

– gezien de artikelen 21 en 23 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

– gezien de Europese pijler van sociale rechten, die het Parlement, de Raad en de Commissie op 17 november 2017 hebben afgekondigd en ondertekend, en gezien de mededeling van de Commissie van 4 maart 2022 getiteld "Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten" (COM(2021)0102),

– gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979,

– gezien de VN-verklaring van 15 september 1995 (verklaring en actieprogramma van Peking) en de uitkomsten van de toetsingsconferenties,

– gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN van 21 oktober 2015 en de daarin vastgestelde duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), met name SDG 5, "Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes", en de doelstellingen en indicatoren in verband daarmee,

– gezien het Verdrag betreffende gelijke beloning van de Internationale Arbeidsorganisatie van 29 juni 1951 en het Verdrag betreffende geweld en intimidatie van de Internationale Arbeidsorganisatie van 21 juni 2019,

– gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van 11 mei 2011,

– gezien de EEG- en EU-richtlijnen die vanaf 1975 zijn vastgesteld over diverse aspecten van gelijke behandeling van vrouwen en mannen (Richtlijn 79/7/EEG[1], Richtlijn 86/613/EEG[2], Richtlijn 92/85/EEG[3], Richtlijn 2004/113/EG[4], Richtlijn 2006/54/EG[5], Richtlijn 2010/41/EU[6]),

[1] Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid, PB L 6 van 10.1.1979, blz. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1979/7/oj.
[2] Richtlijn 86/613/EEG van de Raad van 11 december 1986 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen, de landbouwsector daarbij inbegrepen, en tot bescherming van het moederschap, PB L 359 van 19.12.1986, blz. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1986/613/oj.

– Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad[7],

– gezien Richtlijn (EU) 2022/2381 van het Europees Parlement en de Raad van 23 november 2022 inzake het verbeteren van het genderevenwicht bij bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen en daarmee samenhangende maatregelen[8],

– gezien Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 ter versterking van de toepassing van het beginsel van gelijke beloning van mannen en vrouwen voor gelijke of gelijkwaardige arbeid door middel van beloningstransparantie en handhavingsmechanismen[9],

– gezien Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld[10],

– gezien Richtlijn (EU) 2024/1500 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling en gelijke kansen voor vrouwen en mannen in arbeid en beroep, en tot wijziging van de Richtlijnen 2006/54/EG en 2010/41/EU[11],

– Richtlijn (EU) 2024/1712 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van Richtlijn 2011/36/EU inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan[12],

– gezien de mededeling van de Commissie van 5 maart 2020 getiteld “Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025” (COM(2020)0152),

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheid van 25 november 2020 getiteld “EU-genderactieplan (GAP) III – Een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU 2021-2025” (JOIN(2020)0017), en het bijbehorende gezamenlijke werkdocument getiteld

---

[3] Richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie, PB L 348 van 28.11.1992, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/85/oj.

[4] Richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, PB L 373 van 21.12.2004, blz. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/113/oj.

[5] Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep, PB L 204 van 26.7.2006, blz. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/54/oj.

[6] Richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van Richtlijn 86/613/EEG van de Raad, PB L 180 van 15.7.2010, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/41/oj.

[7] PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

[8] PB L 315 van 7.12.2022, blz. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj.

[9] PB L 132 van 17.5.2023, blz. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.

[10] PB L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

[11] PB L, 2024/1500, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj.

[12] PB L, 2024/1712, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1712/oj.

"Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)" (SWD(2020)0284),

– gezien de mededeling van de Commissie van 7 maart 2025 getiteld "Een routekaart voor vrouwenrechten" (COM(2025)0097),

– gezien zijn resolutie van 13 februari 2019 over verslechteringen op het gebied van de rechten van de vrouw en gendergelijkheid in de EU[13],

– gezien zijn resolutie van 28 november 2019 over de toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul en andere maatregelen ter bestrijding van gendergerelateerd geweld[14],

– gezien zijn resolutie van 30 januari 2020 over de loonkloof tussen mannen en vrouwen[15],

– gezien zijn resolutie van 23 oktober 2020 over gendergelijkheid in het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU[16],

– gezien zijn resolutie van 21 januari 2021 over de EU-strategie inzake gendergelijkheid[17],

– gezien zijn resolutie van 21 januari 2021 over de digitale kloof tussen vrouwen en mannen dichten: de deelname van vrouwen aan de digitale economie[18],

– gezien zijn resolutie van 11 februari 2021 over de uitdagingen met betrekking tot vrouwenrechten in Europa: meer dan 25 jaar na de verklaring en het actieprogramma van Peking[19],

– gezien zijn resolutie van 10 juni 2021 over de bevordering van gendergelijkheid in onderwijs en loopbanen op het gebied van wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM)[20],

– gezien zijn resolutie van 24 juni 2021 over de situatie op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de EU, in verband met de gezondheid van vrouwen[21],

– gezien zijn resolutie van 16 september 2021 met aanbevelingen aan de Commissie betreffende het aanmerken van gendergerelateerd geweld als een nieuwe vorm van criminaliteit als bedoeld in artikel 83, lid 1, VWEU[22],

---

[13] PB C 449 van 23.12.2020, blz. 102.
[14] PB C 232 van 16.6.2021, blz. 48.
[15] PB C 331 van 17.8.2021, blz. 5.
[16] PB C 404 van 6.10.2021, blz. 202.
[17] PB C 456 van 10.11.2021, blz. 208.
[18] PB C 456 van 10.11.2021, blz. 232.
[19] PB C 465 van 17.11.2021, blz. 160.
[20] PB C 67 van 8.2.2022, blz. 137.
[21] PB C 81 van 18.2.2022, blz. 43.
[22] PB C 117 van 11.3.2022, blz. 88.

– gezien zijn resolutie van 14 december 2021 met aanbevelingen aan de Commissie inzake het bestrijden van gendergerelateerd geweld: cybergeweld[23],

– gezien zijn resolutie van 15 december 2021 over gelijkheid van mannen en vrouwen in de Europese Unie in 2018-2020[24],

– gezien zijn resolutie van 10 maart 2022 over het EU-genderactieplan III[25],

– gezien zijn resolutie van 3 mei 2022 over het verwezenlijken van economische onafhankelijkheid van vrouwen via ondernemerschap en zelfstandige arbeid[26],

– gezien zijn resolutie van 5 juli 2022 "Naar gemeenschappelijke Europese maatregelen op het gebied van zorg"[27],

– gezien zijn resolutie van 5 juli 2022 over armoede onder vrouwen in Europa[28],

– gezien zijn resolutie van 1 juni 2023 over seksuele intimidatie in de EU en de evaluatie van MeToo[29],

– gezien zijn resolutie van 11 april 2024 over de opname van het recht op abortus in het EU-Handvest van de grondrechten[30],

– gezien zijn aanbeveling van 19 december 2024 aan de Raad over de EU-prioriteiten voor de 69e zitting van de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw[31],

– gezien het verslag van 25 november 2024 van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA), Eurostat en het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) getiteld "EU gender violence survey: key results",

– gezien de gendergelijkheidsindex 2024, die op 10 december 2024 door het EIGE werd gepubliceerd,

– gezien artikel 55 van zijn Reglement,

– gezien het advies van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,

– gezien het verslag van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid (A10-0000/2025),

A. overwegende dat het recht op gelijke behandeling een in de Verdragen[32] en het Handvest van de grondrechten erkend grondrecht is en essentieel is voor de verdere ontwikkeling ervan;

---

[23] PB C 251 van 30.6.2022, blz. 2.
[24] PB C 251 van 30.6.2022, blz. 23.
[25] PB C 347 van 9.9.2022, blz. 150.
[26] PB C 465 van 6.12.2022, blz. 54.
[27] PB C 47 van 7.2.2023, blz. 30.
[28] PB C 47 van 7.2.2023, blz. 2.
[29] PB C, C/2023/1224, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1224/oj.
[30] PB C, C/2025/1279, 13.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
[31] Aangenomen teksten, P10_TA(2024)0075.

B. overwegende dat gendergelijkheid een kernwaarde van de EU is, een grondrecht en een kernbeginsel van de Europese pijler van sociale rechten, en een essentiële voorwaarde voor vooruitgang;

C. overwegende dat gendergerelateerd geweld nog steeds overal ter wereld voorkomt, ook in de EU, en ernstige gevolgen heeft voor de slachtoffers en de samenleving;

D. overwegende dat iedereen in de EU recht heeft op toegang tot de hoogste normen op het gebied van lichamelijke en geestelijke gezondheid;

E. overwegende dat er nog steeds sprake is van ongelijkheden op de arbeidsmarkt en van een gebrek aan billijke arbeidsvoorwaarden en veiligheid voor vrouwelijke werknemers in de EU, en dat de bestaande genderloonkloof in grote mate het gevolg is van de systematische onderwaardering van het werk dat wordt verricht in door vrouwen gedomineerde sectoren; overwegende dat daarom de kwestie van "gelijk loon voor arbeid van gelijke waarde" moet worden aangepakt om de genderloonkloof te dichten;

F. overwegende dat opkomende digitale technologieën een risicofactor zijn voor gendergelijkheid, en bestaande patronen van genderongelijkheden, discriminatie en geweld tegen vrouwen en meisjes kunnen bestendigen en versterken;

G. overwegende dat zorgtaken in de hele EU onevenredig worden uitgevoerd door vrouwen en dat dit bijdraagt tot ongelijkheid;

H. overwegende dat uit onderzoek blijkt dat vrouwen op alle niveaus van de economische en politieke besluitvorming wereldwijd ondervertegenwoordigd zijn en dat het bereiken van gendergelijkheid in het politieke leven nog toekomstmuziek is;

I. overwegende dat veel vrouwen en kwetsbare groepen, waaronder mensen met een handicap, mensen uit kansarme sociaal-economische milieus, op grond van racisme gediscrimineerde mensen, mensen met een etnische, minderheids- of migrantenachtergrond, ouderen en lhbtiq+-personen in de EU geconfronteerd worden met intersectionele ongelijkheden en discriminatie;

J. overwegende dat in de routekaart voor vrouwenrechten opnieuw wordt bevestigd dat de EU zich sterk inzet voor het waarborgen en bevorderen van gendergelijkheid en vrouwenrechten en dat daarin de beginselen en langetermijnvisie voor vooruitgang worden uiteengezet die ten grondslag zullen liggen aan de strategie voor gendergelijkheid na 2025;

1. verzoekt de Commissie een ambitieuze strategie voor gendergelijkheid 2026-2030 te presenteren met concrete en tastbare wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen op de hieronder genoemde belangrijke gebieden;

Gendergerelateerd geweld

2. verzoekt de Commissie gendergerelateerd geweld aan te merken als een nieuwe vorm van criminaliteit die wordt genoemd in artikel 83, lid 1, VWEU, teneinde alle vormen

[32] Artikel 2 en artikel 3, lid 3, VEU, de artikelen 8, 10, 19 en 157 VWEU, en de artikelen 21 en 23 van het EU-Handvest van de grondrechten.

van geweld tegen vrouwen en meisjes, een van de meest wijdverbreide schendingen van de grondrechten in de EU, doeltreffend te bestrijden;

3. dringt er bij de Commissie op aan feminicide als een afzonderlijk strafbaar feit te erkennen;

4. verzoekt de Commissie een snelle omzetting van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te monitoren en aan te moedigen, en haar aanbeveling over de preventie van schadelijke praktijken voor vrouwen en meisjes te presenteren;

5. verzoekt de Commissie te komen met EU-wetgeving om verkrachting strafbaar te stellen op grond van het ontbreken van instemming; herhaalt dat verkrachting niet alleen een schending van de grondrechten en de lichamelijke autonomie van vrouwen is, maar ook een vorm van seksuele uitbuiting van vrouwen en meisjes;

Alomvattende genderresponsieve gezondheidszorg

6. dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor universele toegang tot genderresponsieve gezondheidszorg voor vrouwen en meisjes;

7. verzoekt de Commissie op EU-niveau de belemmeringen voor de toegang tot gezondheidszorg voor vrouwen in al hun diversiteit aan te pakken;

8. verzoekt de Commissie te zorgen voor volledige en gelijke toegang voor vrouwen en meisjes in al hun diversiteit tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, met inbegrip van het recht op veilige en legale abortus;

Gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in de arbeidswereld

9. verzoekt de Commissie een snelle omzetting van de richtlijnen betreffende toereikende minimumlonen[33], loontransparantie[34] en vrouwelijke bestuurders[35]te monitoren en aan te moedigen;

10. dringt er bij de Commissie op aan richtsnoeren te ontwikkelen die een EU-brede definitie en vergelijking van “de waarde van werk” mogelijk maken, en snel genderneutrale instrumenten en criteria voor functiebeoordelingen op te zetten met het oog op een betere evaluatie en een eerlijker beloning van werk dat wordt verricht in door vrouwen gedomineerde sectoren;

Vrouwenrechten en gendergelijkheid op het gebied van onderwijs, opleiding en de digitale wereld

11. dringt er bij de Commissie op aan te zorgen voor genderinclusieve toegang tot alle onderwijsniveaus en hoogwaardige normen te ontwikkelen voor onderwijsmateriaal ter

[33] Richtlijn (EU) 2022/2041 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende toereikende minimumlonen in de Europese Unie, PB L 275 van 25.10.2022, blz. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.
[34] Richtlijn (EU) 2023/970.
[35] Richtlijn (EU) 2022/2381.

bevordering van gendergelijkheid en het wegnemen van genderstereotypen, met inbegrip van de bevordering van uitgebreide seksuele voorlichting en instemming;

12. verzoekt de Commissie een nultolerantiebeleid in de digitale omgeving te ontwikkelen en vast te stellen met betrekking tot alle vormen van gendergerelateerd geweld, schadelijk gedrag en narratieven die de online en offline expressie van vrouwen en meisjes ondermijnen en in diskrediet brengen, en prioriteit te geven aan preventieve maatregelen en waarborgen op alle digitale beleidsterreinen;

De combinatie van privé- en beroepsleven

13. verzoekt de Commissie de Europese zorgstrategie te ontwikkelen tot een alomvattende Europese Care Deal, die uitgerust is met bindende wetgevings- en financiële instrumenten om te investeren in toegankelijke, betaalbare en hoogwaardige kinderopvang en langdurige zorg;

14. benadrukt dat er in de EU moet worden gestreefd naar een model van gelijke verdieners en gelijke verzorgers, dat de Barcelona-doelstellingen in dit verband moeten worden herzien en aangepast, en dat de maatregelen inzake moederschaps- en vaderschapsverlof verder moeten worden ontwikkeld met het oog op een gelijker genderevenwicht op het gebied van zorgtaken;

Gelijke vertegenwoordiging en politieke participatie

15. dringt er bij de Commissie op aan wettelijke genderquota en op een ritssysteem gebaseerde lijsten voor alle verkiezingen op basis van genderpariteit af te dwingen, en te zorgen voor institutionele genderpariteit op alle besluitvormingsniveaus;

Feministisch buitenlands beleid

16. verzoekt de Commissie een buitenlands, veiligheids-, handels- en ontwikkelingsbeleid te bevorderen waarin prioriteit wordt gegeven aan gendergelijkheid volgens het beginsel van de drie R's (rights, representation and resources – rechten, vertegenwoordiging en middelen);

Bestrijding van antigenderbewegingen

17. dringt er bij de Commissie op aan een alomvattend instrument te ontwikkelen om democratische achteruitgang en achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, te monitoren en tegen te gaan, en ervoor te zorgen dat gendergelijkheid in de hele EU een prioriteit blijft;

Horizontale middelen om gendergelijkheid te bereiken

18. wijst er nogmaals op dat alle inspanningen om vooruitgang te boeken op het gebied van gendergelijkheid moeten worden geleverd met volledige inachtneming van de beginselen van intersectionaliteit en gendermainstreaming;

19. verzoekt de Commissie de toepassing van gendermainstreaming in haar structuren, methoden en instrumenten te waarborgen en verder te ontwikkelen, en ervoor te zorgen dat het genderperspectief wordt geïntegreerd in alle voorstellen van de Commissie, met inbegrip van alle begrotingsprocedures;

20. dringt er bij de Commissie op aan intersectionaliteit toe te passen en verder te ontwikkelen als horizontaal beginsel in de nieuwe strategie voor gendergelijkheid;

°

° °

21. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

Gendergelijkheid is een van de **kernwaarden** van de Europese Unie en is, samen met vrouwenrechten, een onmisbaar en onscheidbaar onderdeel van de mensenrechten. Gendergelijkheid en vrouwenrechten vormen een grondslag en doel van de rechtsstaat op nationaal, Europees en internationaal niveau en zijn ook de meest adequate en relevante indicatoren voor de gezondheid en veerkracht van onze democratieën.

In de huidige geopolitieke context en mondiale processen is het nu belangrijker dan ooit om een **ambitieuze agenda voor vrouwenrechten en gendergelijkheid** voor te stellen, en dit verslag komt dus op een cruciaal moment voor de Europese Unie. De nieuwe Europese strategie voor gendergelijkheid voor de periode na 2025 moet voldoen aan de normen die in voorgaande jaren zijn vastgesteld en vooruitgang boeken met een alomvattend streven naar **gendergelijkheid op alle niveaus en op alle gebieden voor iedereen, zonder enige vorm van discriminatie**. Daarnaast moet de nieuwe strategie **voortvarend werk maken van de uitvoering** van eerder aangenomen wetgeving.

De nieuwe strategie zal komen in een tijd waarin antigender- en antidemocratische bewegingen in opmars zijn, en daarom moet de tekst, die door de Commissie zal worden voorgesteld, **een duidelijke institutionele inzet en concrete toezeggingen omvatten om het kader voor gendergelijkheid te beschermen en verder te ontwikkelen en zo onze democratie te beschermen**. Er is geen democratie zonder gelijke en sterke participatie en betrokkenheid van vrouwen en meisjes, en degenen die ernaar streven ons institutionele kader te ontmantelen, zijn ook degenen die vrouwenrechten aanvechten. Deze agenda's zijn onderling verbonden en vereisen als zodanig een **antwoord vanuit Europa**. Een dergelijk antwoord moet er komen op alle beleidsterreinen en op alle niveaus, met **duidelijke gendermainstreaming** in al onze werkzaamheden.

De wereld van vandaag is ingrijpend veranderd sinds de laatste gendergelijkheidsstrategie[1] werd vastgesteld, en nieuwe gebieden moeten adequaat worden aangepakt: van geweld en intimidatie tegen vrouwen en meisjes in de digitale sfeer en in de arbeidswereld tot de noodzaak van een feministisch buitenlands beleid voor vredesopbouw en de bescherming van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, met inbegrip van toegang tot veilige en legale abortus, als fundamentele mensenrechten. Ook moeten we een **intersectionele benadering** in ons beleid opnemen, aangezien we ons er terdege van bewust zijn dat in de EU bepaalde groepen, zoals migrantenvrouwen, lhbtiq'ers, Roma-vrouwen en vrouwen met een handicap, te maken hebben met meerdere elkaar overlappende vormen van discriminatie. Het is aan ons om die adequaat en snel aan te pakken.

De onlangs gepresenteerde **routekaart voor vrouwenrechten**[2] is een stap in de goede richting, aangezien daarin wordt erkend dat we vandaag de dag voor veel problemen staan als het gaat om vrouwenrechten, maar in het kader van de nieuwe GE-strategie moet er een stap voorwaarts worden gezet met **concrete wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen** die gericht zijn op de totstandbrenging van een werkelijk gendergelijke maatschappij.

Gendergerelateerd geweld is, volgens de definitie van het Europees Instituut voor gendergelijkheid, elke vorm van geweld op grond van iemands gender, uiteenlopend van

[1] PB C 364 van 28.10.2020, blz. 77.
[2] Mededeling van de Commissie "Een routekaart voor vrouwenrechten" (COM(2025) 97 final).

fysiek en emotioneel geweld tot financieel en reproductief geweld, en hoewel iedereen het slachtoffer kan zijn van gendergerelateerd geweld, zijn de slachtoffers voor het overgrote deel vrouwen[3]. Uit de meest recente thematische focus van de gendergelijkheidsindex[4], die specifiek betrekking heeft op gendergerelateerd geweld, blijkt dat 31 % van de vrouwen van 15 jaar en ouder in de EU te maken heeft gehad met fysiek en/of seksueel geweld. Hieruit blijkt dat, hoewel er in de EU vooruitgang is geboekt op wetgevings- en niet-wetgevingsgebied[5], **gendergerelateerd geweld** een van de belangrijkste uitdagingen blijft die een echte gendergelijke maatschappij in de weg staan en nog steeds veel voorkomt in de hele Unie en dat gendergerelateerd geweld verder moet worden aangepakt op Europees niveau en duidelijk moet worden **gedefinieerd als een EU-misdrijf**. Uit recente gegevens blijkt dat de uitvoering van bestaande wetgeving, bijvoorbeeld de **richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld**, een dringend probleem is dat gemonitord en in goede banen geleid moet worden. Het is ook noodzakelijk bepaalde aspecten van eerdere wetgevingswerkzaamheden opnieuw te kaderen en verder te ontwikkelen, zoals de op instemming gebaseerde definities, **de toevoeging van verkrachting aan de lijst van EU-misdrijven en de erkenning van feminicide als een ander strafbaar feit dan moord**, maar ook de aandacht te vestigen op enkele minder bekende categorieën van gendergerelateerd geweld, zoals verloskundig geweld en ontzegging van abortuszorg. We willen ook vooruitgang zien bij de aanbevelingen inzake schadelijke praktijken.

Iedereen in de Europese Unie heeft recht op toegang tot **de hoogste normen op het gebied van lichamelijke en geestelijke gezondheid** en bij de bepaling en de uitvoering van elk beleid en elk optreden van de Unie moet **een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid** worden gewaarborgd[6]. Het recht op toegang tot gezondheidszorg is verankerd in beginsel 16 van de Europese pijler van sociale rechten en in het actieplan moedigen wij de lidstaten aan ongelijkheden op gezondheidsgebied aan te pakken. Uit de gendergelijkheidsindex blijkt dat er op het gebied van gendergelijkheid traag vooruitgang wordt geboekt met betrekking tot gezondheid, terwijl het aandeel vrouwen en mannen dat hun gezondheid als zeer goed of goed beschouwt, in twee derde van de lidstaten daalt en bij veel aandoeningen waarop geslacht en gender van invloed zijn, onvoldoende onderzoek, financiering en middelen, waaronder prioritering, beschikbaar zijn[7].

Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten behoren tot de onderwerpen die in de discussie over mensenrechten een belangrijke plaats innemen en zijn onlosmakelijk verbonden met de verwezenlijking van het fundamentele recht op gezondheid, het bereiken van gendergelijkheid en de uitbanning van gendergerelateerd geweld. De lichamelijke autonomie van een persoon en het recht om te beslissen over iemands lichaam en leven zijn absolute voorwaarden voor het bereiken van gendergelijkheid. Schendingen van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten zijn schendingen van de mensenrechten. Alle uitdagingen in verband met seksuele en reproductieve gezondheid en rechten waarmee de lidstaten worden geconfronteerd, zijn gemeenschappelijke Europese uitdagingen en dit is

[3] https://eige.europa.eu/gender-based-violence
[4] Gendergelijkheidsindex 2024: “Tackling violence against women, tackling gender inequalities”, gepubliceerd in 2025.
[5] Zoals de vaststelling van de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld en de toetreding van de EU tot het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen (“Verdrag van Istanbul”).
[6] PB C 326 van 26.10.2012, blz. 391.
[7] EIGE (2025), “Impact driver: marking milestones and opportunities for gender equality in the EU”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg (publicatie verschijnt binnenkort).

zowel een mensenrechten- als een gezondheidskwestie, die via een uniforme aanpak moeten worden opgelost. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) erkent de noodzaak van universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid als onderdeel van het recht op gezondheid. Wij streven naar een strategie voor gendergelijkheid die universele toegang waarborgt tot alomvattende, op de leeftijd afgestemde en empirisch onderbouwde seksuele en relatievoorlichting, een reeks hoogwaardige, toegankelijke en betaalbare moderne anticonceptiemethoden en voorbehoedsmiddelen, advies over gezinsplanning, vruchtbaarheidsbehandelingen en informatie over anticonceptie, alsook gratis, veilige en legale abortuszorg.

De situatie op de Europese **arbeidsmarkt** vereist een dringende en alomvattende aanpak om de bestaande ongelijkheden weg te werken. Een op de drie vrouwen in de EU heeft geen betaalde baan en de overgrote meerderheid van de deeltijdbanen in de Unie wordt bezet door vrouwen. Het werk van vrouwen wordt van oudsher ondergewaardeerd en de gendersegregatie is nog steeds aanzienlijk, waarbij vrouwen oververtegenwoordigd zijn in minder winstgevende sectoren. **De empowerment van vrouwen in de arbeidswereld** is een cruciale stap in het debat over sociale en economische ontwikkeling en is een randvoorwaarde voor een sterke, concurrerende economie. Een snelle omzetting van de **richtlijn beloningstransparantie** is daarom van essentieel belang, waarbij de nadruk ligt op het onderzoeken van manieren om het toepassingsgebied ervan uit te breiden. Daarnaast moet zowel de **richtlijn betreffende toereikende minimumlonen** als de **richtlijn vrouwelijke bestuurders** worden uitgevoerd. In dit verslag wordt erkend dat de belangrijkste reden voor de genderloonkloof is gelegen in de systematisch lagere lonen in door vrouwen gedomineerde sectoren (zorg, gezondheidszorg, onderwijs, detailhandel) in vergelijking met lonen in door mannen gedomineerde sectoren, wat er ook toe leidt dat deze sectoren niet aantrekkelijk zijn voor mannen en schadelijke normen en stereotypen versterken. Er moeten dringend richtsnoeren worden ontwikkeld die een definitie en vergelijking van "*de waarde van werk*" mogelijk maken, en er moeten snel genderneutrale instrumenten en criteria voor functiebeoordelingen worden ingesteld met het oog op een betere evaluatie en een eerlijker beloning van werk dat wordt verricht in door vrouwen gedomineerde sectoren. De kwestie van veiligheid op het werk, zowel in werkruimten als in het kader van werken op afstand, moet aan de orde worden gesteld.

Onderwijs en opleiding zijn essentieel voor gendergelijkheid en voor het vermogen van iedereen om zich aan te passen aan veranderingen op de arbeidsmarkt, en tertiair onderwijs is van vitaal belang voor hoogwaardige werkgelegenheid. In de Europese Unie van vandaag komt horizontale en verticale gendersegregatie in het onderwijs nog steeds voor en dit is schadelijk voor gendergelijkheid. Daarom is het van cruciaal belang volledige en ongehinderde toegang tot onderwijs en opleiding te verlenen en de deelname van vrouwen aan STEM-onderwijs en alle andere gebieden en loopbanen te ondersteunen. Naar schatting zijn er 8 miljoen ICT-specialisten in de EU, maar slechts 17 % van hen is vrouw. Wereldwijd is slechts 22 % van de AI-professionals vrouw. Het belang van deze onderwerpen en daarmee samenhangende banen neemt toe en we moeten ervoor zorgen dat vrouwen de boot niet missen en dat zij veilig zijn in de digitale omgeving, ook wanneer we het probleem van algoritmen en andere nieuwe instrumenten aanpakken. Nu we ons ervan bewust zijn dat de huidige particuliere eigendomsstructuur en de belangrijkste spelers van de grote onlineplatforms een onlinewereld hebben gecreëerd die schadelijk is voor de rechten van vrouwen en gendergelijkheid, moeten we in staat zijn dit aan te pakken en alle vrouwen en meisjes in de hele EU kunnen beschermen. Ook moeten mannen door betere arbeidsomstandigheden en billijke beloning worden aangemoedigd om door vrouwen

gedomineerde sectoren te betreden. De nieuwe strategie voor gendergelijkheid moet een kader ontwikkelen dat meisjes en jongens veilige ruimten biedt om te leren, ouders en leerkrachten voorlichting geeft over genderstereotypen en positieve rolmodellen van vrouwen en feministische mannen voorstelt.

Zorgtaken voor kinderen en andere afhankelijke personen vormen een aanzienlijke belemmering voor de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt. Onbetaalde zorgtaken houden ongeveer 7,7 miljoen vrouwen in de EU weg van de arbeidsmarkt, tegen slechts 450 000 mannen. Op het niveau van het huishouden belemmert een ongelijke verdeling van onbetaalde zorgtaken tussen vrouwen en mannen de gelijke arbeidsparticipatie en loopbaanontwikkeling van vrouwen. Deze situatie is schadelijk voor de totstandbrenging van een werkelijk eerlijk kader voor een **evenwicht tussen werk en privéleven** en de nieuwe strategie moet deze kwesties aanpakken. Ons doel is te werken aan het bereiken van een "*model van gelijke verdieners en gelijke verzorgers*" in de samenleving. Daarom moeten we de **richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven** nauwlettend volgen, evalueren en, indien nodig, verder ontwikkelen, maar er is ook behoefte aan een **Europese Care Deal**, gebaseerd op de Europese zorgstrategie, met bindende wetgeving en financiering op EU-niveau. Vrouwen nemen de zorglast in verschillende categorieën op zich en we moeten het speelveld op Europees niveau gelijk maken.

Groepen met een diverse samenstelling nemen betere, inclusievere en duurzamere beslissingen. Alleen beslissingen waarbij rekening is gehouden met ieders mening zijn geschikt om de weg te effenen voor een toekomst die beter is voor iedereen, en **vrouwen in besluitvormingsposities** zijn belangrijke rolmodellen en helpen het kader voor een gelijke toekomst vorm te geven. We moeten de lacunes in de besluitvorming op politiek en economisch niveau aan de orde stellen en tegelijkertijd institutionele ongelijkheden aanpakken die vrouwen beletten hun potentieel ten volle te benutten.

In tijden van toenemende mondiale conflicten en onzekerheid moet het **buitenlandse, defensie- en veiligheidsbeleid van de EU feministisch zijn**, met de verwezenlijking van vrouwenrechten en gendergelijkheid als een van de horizontale beginselen en hoofddoelstellingen. In ons externe beleid moet een vredesopbouwmissie kunnen worden opgenomen en een van de voorwaarden daarvoor is de gelijke deelname van vrouwelijke leiders en belanghebbenden. De agenda voor de bevordering en bescherming van vrouwenrechten en de ondersteuning van vrouwelijke activisten, opleiders en leiders in conflictgebieden moet een prioriteit zijn in alle EU-strategieën voor conflictrespons en in alle instrumenten en mechanismen voor crisisrespons. Het beginsel van de 3 R's (rights, representation en resources – rechten, vertegenwoordiging en middelen) moet worden toegepast op elk extern optreden van de EU.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het ontwerpverslag input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
European Parliamentary Forum for Sexual & Reproductive Rights
The International Planned Parenthood Federation (IPPF) European Network
Center for Reproductive Rights
European Women's Lobby
Foundation for European Progressive Studies (FEPS)
European Institute for Gender Equality
B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran.
Fertility Europe
Center for Women Victims of War (ROSA)
The Directorate-General for Justice and Consumers (DG JUST) of the European Commission
European Trade Union Confederation (ETUC)
European Public Service Union (EPSU)

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

Wanneer natuurlijke personen in de lijst worden geïdentificeerd aan de hand van hun naam en/of functie verklaart de rapporteur aan de betrokken natuurlijke personen privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do) te hebben verstrekt waarin de toepasselijke voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de hiermee verbonden rechten worden toegelicht.